# Visie op levendige binnenstad

Algemene beschouwingen begroting 2026

Beste Voorzitter, collega-raadsleden, inwoners,

We spreken vandaag over onze begroting. In cijfers nemen wij een besluit over ruim 105 miljoen euro. Achter die cijfers gaat een wezenlijke vraag schuil: wat voor stad willen wij zijn?

Als CDA geloven wij dat een samenleving niet gebouwd wordt door beleidsnota's, maar door mensen. Door inwoners, verenigingen, ondernemers en initiatiefnemers die elkaar weten te vinden. Als overheid moeten wij dat samen leven niet overnemen, maar mogelijk maken.

Het echte werk gebeurt buiten deze zaal. In scholen, op sportverenigingen, in buurten, bij culturele initiatieven en ondernemerskringen. Daar krijgt de samenleving, onze stad, pas echt vorm.

**Een binnenstad die leeft**

We hebben in Culemborg een prachtige historische binnenstad. Maar een mooie omgeving, of een binnenstad met horeca alleen maakt nog geen levendige stad. Levendigheid ontstaat waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

De afgelopen jaren hebben we veel gesproken over verkeer, parkeertarieven en winkelstraten. Maar de kernvraag blijft waarom zouden mensen eigenlijk naar de binnenstad willen komen. Zien we de binnenstad enkel als een plek om te consumeren, of ook een plek om te zijn?

Als het aan ons ligt dat laatste. Wij moeten niet willen concurreren met Den Bosch, Utrecht, Tiel, Houten of bol.com. Dat is een verloren wedstrijd. Beter is onze binnenstad te zien als een wijkoverstijgend buurthuis - een plek waar je elkaar kunt ontmoeten - dat vraagt om functies die ontmoeting en cultuur versterken. En precies daar ligt voor onze binnenstad nu een bijzondere kans: de Grote Barbara!

**De Grote Barbara als plek voor verbinding**
De Grote Barbara is een rijksmonument met een ziel. Maar op dit moment staat het te vaak leeg. En dat is zonde. Want er ligt een concreet plan vanuit Culemborgers zélf: een stichting die deze historische plek wil gaan openstellen voor kleine én grotere evenementen. Met plannen om het gebouw duurzaam en breed toegankelijk te gaan maken.

Voor het CDA is dit een kans die wij niet aan ons voorbij mogen laten gaan. Niet alleen vanwege het historische karakter, maar ook voor wat het kan betekenen als plek waar het leven van onze stad zich kan afspelen.

**Voorzieningen die betekenis geven: Kinderboerderij De Heuvel**

We kunnen deze visie ook doortrekken naar de voorzieningen in onze wijken. Zo is kinderboerderij De Heuvel een warm voorbeeld van lokale verbondenheid. Hele generaties groeide op deze plek op met spelen, ravotten en knuffelen van dieren. Laten we die plek de komende jaren niet alleen behouden, maar versterken. In andere gemeenten zien we succesvolle combinaties van kinderboerderijen met kleinschalig wonen voor mensen met een beperking of zorgbehoefte. Ook hier liggen er kansen die zich melden. Zo is er in onze regio een initiatief actief onder de naam Mooi Leven Huis Rivierenland dat nog op zoek is naar een locatie. Waarom zouden wij deze combinatie op de locatie van de kinderboerderij niet verkennen?

Kleinschalig, begeleid wonen. In een groene, sociale omgeving. Met maatschappelijke meerwaarde. En met pachtinkomsten om de voorziening structureel te ondersteunen. Dit is niet alleen zorg. Dit is samenleven.

De Grote Barbara of de kinderboerderij. Deze voorzieningen zijn voor ons geen kostenposten; voor het CDA zijn dat investeringen in de gemeenschap.

**Betekenisvolle initiatieven ondersteunen**
Wij hebben in onze stad mensen die dat begrijpen. Mensen die al jaren, vaak achter de schermen, werken aan toekomstbestendige manieren om onze stad van betekenis te voorzien. Namen als Bert de Weerd, Pim van Veen, Marleen Kaptein, Ada Wille en Gijs de Raad komen niet per toeval terug in lezingen, boeken en gesprekken over stedenbouw van de toekomst. Zij zien wat mogelijk is en handelen daarnaar. Zij brengen een stad als die van ons tot leven.

Zij komen niet voor niets aan bod in het boek ‘Contouren van een nieuw land’ dat we afgelopen zomer van onze burgermeester mochten ontvangen.

De schrijfster neemt ons mee in het beeld dat steden van oudsher ontworpen zijn om ontmoeting en interactie te stimuleren en mensen en functies bij elkaar te brengen. Daar is ook in Culemborg niet veel meer van over. En alleen maar meer horeca, nagelstudio's, geveltuintjes of een kunstproject lossen die leegte echt niet op. Voor wie echt kiest voor een levendige binnenstad, durft een stap naar voren te zetten. Die gaat een gesprek aan over de functies die de binnenstad kunnen versterken.

Die kijkt naar betrokken Culemborgers die hun nek uitsteken om aanwezige ruimte veel beter te gaan gebruiken. Dan zou het niet moeten gaan over de verhoging van de parkeertarieven of het nog verder weren van de auto uit de stad, maar bijvoorbeeld over het gesprek hoe wij ouderen die minder mobiel zijn, weer deel van de binnenstad kunnen laten uitmaken. Dan heb je een gesprek over hoe onze binnenstad weer ruimte gaat bieden voor de dieper liggende behoefte aan contact en verbinding. Dat biertje na afloop heeft geen zin, als het vooraf ontbreekt.

Mensen met goede ideeën zijn er genoeg.
De vraag is dus ook niet of deze energie er is.

De vraag is of wij als gemeenteraad die energie durven te ondersteunen.

**Afsluiting**
Voorzitter, de vraag die voorligt is niet of we onze stad moeten veranderen — dat gebeurt sowieso. De vraag is of en hoe we aan die verandering richting willen geven. Wij kunnen kiezen voor behoud van oude systemen en patronen. Of wij kunnen kiezen voor een stad waarin gebouwen, pleinen en voorzieningen opnieuw plekken worden waar mensen elkaar ontmoeten.

Het CDA kiest voor het tweede.
- Voor een binnenstad die geen winkelcentrum is, maar een stadshart.
- Voor erfgoed dat niet langzaam wegslijt, maar opnieuw betekenis krijgt.
- Voor voorzieningen die mensen bij elkaar brengt in plaats van uit elkaar drijft.

Dat is geen romantisch vergezicht. Dat is gewoon toekomstbestendig beleid. Dat is Culemborg op haar best.  Dank u wel.

Uitgesproken tekst Fractie voorzitter Marco van Zandwijk
Terugkijken > Raadsvergadering donderdag 6 november 2025